

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Michaela Gočová, vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 71/2018 a jeho uznesením z 31. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2018 elektronicky doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 71/2018 a jeho uznesením z 31. mája 2018.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 4/2018-70 z 2. februára 2018 na základe návrhu navrhovateľa [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „navrhovateľ“), bola sťažovateľovi uložená povinnosť zdržať sa zásahov do realizácie práv zodpovedajúcich vecnému bremenu zriadenému dohodou o zrušení a vypořádání podielového spoluvlastníctva z 15. mája 1998, ktoré sú zapísané na ██████████, k. ú. ██████████, ako právo prechodu cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5 vo vyznačenom rozsahu podľa geometrického plánu č. 3/98 v prospech vlastníkov parc. č. 509/3 a parc. č. 509/1, a to v takom rozsahu, aby bol vlastníkovi parc. č. 509/3 a spoluvlastníkovi parc. č. 509/1 umožnený nielen prechod cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5, ale aj prejazd motorovými vozidlami cez tieto parcely.

Uznesením krajského súdu č. k. 18 Co 71/2018-152 z 31. mája 2018 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 13. júna 2018.

Podľa názoru okresného súdu návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia bol dôvodný, lebo napriek existencii práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je navrhovateľovi znemožnený prístup motorovým vozidlom k jeho nehnuteľnosti. Právo cesty v podobe práva prechodu a prejazdu bolo pritom zo strany navrhovateľa nerušene vykonávané od uzavretia dohody v roku 1998 minimálne až do roku 2011, keď sťažovateľ mal začať realizovať prvé úkony smerujúce k obmedzeniu práva navrhovateľa. Podľa názoru okresného súdu skutočnosť, že zmluva v časti týkajúcej sa zriadenia vecného bremena neobsahuje údaj o tom, že ide o právo prejazdu, nie je rozhodujúca, lebo rozhodujúca je v tomto prípade potreba panujúceho pozemku s ohľadom na jeho stav a spôsob využitia. Navrhovateľ je aj spoluvlastníkom pozemku parc. č. 509/1, na ktorom sa nachádza stavba súp. č. 2960 slúžiaca ako prevádzka rýchleho občerstvenia. Pre riadne užívanie tejto nehnuteľnosti (napr. pre potreby zásobovania) sa vyžaduje aj prístup motorovým vozidlom. Sťažovateľ pritom umožňuje prejazd nájomcovi nebytových priestorov prevádzkujúcemu predajňu rýchleho občerstvenia na základe uzatvorenej dohody o užívaní prechodu cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5, čo dokazuje aj skutočnosť, že odovzdal kľúče od visiaceho zámku na vstupnej bráne nájomcovi. Ak je teda prejazd na parc. č. 509/1 umožnený nájomcovi stavby na tejto parcele, nemožno potom právo prejazdu zamedziť spoluvlastníkovi stavby, ktorý navyše má právo prechodu zapísané aj na liste vlastníctva. Rovnako je potrebné pri výklade obsahu práva prechodu prihliadnuť aj na

rozsah vecného bremena vymedzeného geometrickým plánom ako pás prechodu so šírkou 2,5 m, teda so šírkou väčšou, ako je potrebná pre prechod chodcov.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľ osvedčil právny vzťah k dotknutým nehnuteľnostiam, a preto bolo na mieste nariadiť neodkladné opatrenie. Podľa konštatovania krajského súdu je faktom, že pomery medzi stranami, ktoré vyústili do neúnosnej situácie a do potreby neodkladného opatrenia, vznikli bezprostredne pred podaním návrhu. Na tom nič nemení okolnosť, že už od roku 2011 existovali spory medzi sťažovateľom a navrhovateľom.

3. Podľa názoru sťažovateľa uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Dňa 15. mája 1998 sťažovateľ uzavrel so svojimi súrodencami (navrhovateľom a [REDACTED] [REDACTED]) dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k dovedy spoločným nehnuteľnostiam v k. ú. [REDACTED] zapísaným na [REDACTED].

Geometrickým plánom č. 3/98 boli vytvorené tri samostatné pozemky, a to parc. č. 509/3 s výmerou 196 m² (nadobudol ju navrhovateľ), parc. č. 509/2 s výmerou 364 m² (nadobudol ju sťažovateľ) a parc. č. 509/1 s výmerou 221 m² (ostala v podielovom spoluvlastníctve všetkých troch súrodencov a rovnako aj stavba súp. č. 2960). Súčasťou dohody bola aj zmluva o zriadení vzájomných vecných bremien. Došlo k zriadeniu vecného bremena, ktorému zodpovedá právo prechodu cez parc. č. 509/1 vrátane schodiska v prospech vlastníka parc. č. 509/3 v rozsahu vyznačenom na geometrickom pláne č. 3/98. Ďalej bolo zriadené vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu cez parc. č. 509/3 v prospech podielových spoluvlastníkov parc. č. 509/1 v rozsahu vyznačenom na geometrickom pláne č. 3/98. Napokon bolo zriadené vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu cez parc. č. 509/2 v prospech vlastníka parc. č. 509/3 a podielových spoluvlastníkov parc. č. 509/1 v rozsahu vyznačenom na geometrickom pláne č. 3/98.

Na základe uzatvorenej dohody došlo k vkladu vecných bremien do katastra nehnuteľností.

Z uzatvorenej dohody je podľa názoru sťažovateľa jednoznačne zrejmé, že zmluvné vecné bremeno sa týka výlučne práva prechodu, a nie práva prejazdu. Teória a súdna prax

jednoznačne rozlišuje medzi právom prechodu a právom prejazdu. Právom prejazdu sa rozumie právo prejazdu motorovými, prípadne inými vozidlami a právo prechodu sa vzťahuje na pešie užívanie cudzej nehnuteľnosti.

Otázkou rozsahu vecného bremena na základe uzatvorenej dohody medzi sťažovateľom a navrhovateľom sa v minulosti zaoberal aj krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 63/2012. Išlo o žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia bývalého Krajského stavebného úradu v Prešove z 15. mája 2012 v spojení s rozhodnutím mesta Prešov z 1. februára 2012. Týmito rozhodnutiami bola povolená stavba spočívajúca v obnove podkrovia dvorného krídla stavby v Prešove na [REDACTED] stojacej na parc. č. 509/3 pre navrhovateľa ako stavebníka. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 S 63/2012 zo 6. septembra 2013 boli obe rozhodnutia správnych orgánov zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Krajský súd sa okrem iného vysporiadal aj s otázkou, či z dohody uzatvorenej medzi sťažovateľom a navrhovateľom vyplýva pre navrhovateľa okrem práva pešieho prechodu aj právo prejazdu po parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5 v súvislosti so zásobovaním stavby materiálom za pomoci malometrážnych vozidiel. Navrhovateľ ako stavebník totiž tak isto tvrdil, že z uzatvorenej dohody mu vyplýva nielen právo prechodu, ale aj právo prejazdu, teda že je oprávnený užívať parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5 aj na prepravu materiálu a zásobovanie za pomoci motorových vozidiel.

Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 63/2012 skonštatoval: „*Ako správne namieta žalobca, keďže časť stavby sa má realizovať aj na parc. č. 509/1 a na nej stojacej stavbe súp. č. 2960, ktorá nie je vo výlučnom vlastníctve stavebníka a zásobovanie stavby materiálom malometrážnymi vozidlami sa má uskutočňovať aj po pozemkoch, ku ktorým má stavebník len právo prechodu, nie aj právo prejazdu, boli správne orgány povinné sa zaoberať a v celom rozsahu akceptovať námietky žalobcu, ako podielového spoluvlastníka parc. č. 509/1 a výlučného vlastníka parcel č. 509/4, 509/5, ktoré sú odčlenené od parcely č. 509/2.*“ Krajský súd v tejto otázke ďalej uviedol: „*Obdobne to platí, aj čo sa týka určenia podmienok zásobovania stavby materiálom malometrážnymi vozidlami, pretože stavebníkovi takéto vecné bremeno (právo prejazdu) nesvedčí, právo prechodu nemožno vykladať extenzívne (aj na právo prejazdu), na takomto spôsobe zásobovania sa stavebník so žalobcom nedohodli, naopak, ten v námietkach s takýmto spôsobom zásobovania*

výslovne nesúhlasil, čo správne orgány neakceptovali, vyhodnotili to ako neodôvodnenú námietku a teda rozhodli nezákonne.“

Okresný súd a krajský súd extenzívne vyložili dohodnutý obsah práva prechodu a vyvodili z neho aj právo prejazdu motorovými vozidlami. Ako argument pre extenzívny výklad použili skutočnosť, že právo prechodu bolo zriadené v šírke 2,5 m, resp. že si to vyžaduje potreba panujúceho pozemku a prejazd je umožňovaný aj nájomcovi užívajúcemu nebytové priestory na parc. č. 509/1.

Podľa názoru sťažovateľa uvedené dôvody, na ktoré všeobecné sudy poukázali, nie sú dostatočné na to, aby sa urobil extenzívny výklad, ktorý odporuje výslovnému a jednoznačnému jazykovému zneniu uzatvorenej dohody. Navyše v konaní neboli preukázané žiadne relevantné okolnosti pri uzatváraní dohody, ktoré by takýto extenzívny výklad umožňovali. Naopak, z okolností uzatvárania dohody je zrejmé, že právo prechodu bolo zriadené cez všetky tri novovzniknuté pozemky, teda parc. č. 509/1, parc. č. 509/2 a parc. č. 509/3, a to v rovnakom znení. Pritom v prípade parc. č. 509/1 ide o prechod realizovaný cez vnútorné nebytové priestory, v ktorých sa nachádza prevádzka bagetérie, ale tiež cez schodisko. Evidentne v prípade prechodu cez tento pozemok môže ísť výlučne len o peší prechod, keďže prejazd motorovými vozidlami je nerealizovateľný. Znenie obsahu vecného bremena je však vo všetkých troch prípadoch rovnaké a bolo dohodnuté ako „*právo prechodu*“. Ak by teda bolo vôľou zmluvných strán založiť po parc. č. 509/2 (v súčasnosti parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5) aj právo prejazdu (na rozdiel od spôsobu užívania parc. č. 509/1), je len logické, že by zmluvné strany uviedli okrem práva prechodu aj právo prejazdu.

Argument spočívajúci len v šírke dohodnutého prechodu, prípadne potrebe panujúceho pozemku, je nedostatočný na to, aby len na tomto základe bolo možné urobiť extenzívny výklad obsahu dohodnutého vecného bremena. Samotná šírka prechodu nezakladá rôzny obsah (rozsah) vecného bremena a práva mu zodpovedajúceho. Aj v prípade, ak by sa dohodlo právo prechodu po celom pozemku bez rozsahu vyznačeného v geometrickom pláne (teda bez akéhokoľvek obmedzenia šírky), nie je prípustné z toho vyvodit' rozdielny obsah práva, než je ten, ktorý bol výslovne dohodnutý.

Rovnako je bez právneho významu argument, podľa ktorého, ak je umožnený prejazd pre nájomcu prevádzky na parc. č. 509/1, potom musí mať toto právo aj spoluvlastník pozemku. Pritom zo súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že nájomca využíva parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5 na základe osobitne uzatvorenej písomnej dohody, ktorá mu umožňuje aj prejazd motorovým vozidlom výlučne pre účely zásobovania s prísne stanovenými podmienkami prejazdu v určených časoch a dňoch (keďže ide o mimoriadne úzke parcely slúžiace na peší prechod a pri nekontrolovanom prejazde motorovými vozidlami by došlo k zvýšeniu ohrozenia chodcov). Z uvedeného je zrejmé, že nájomca má umožnený prejazd na základe osobitného právneho titulu (osobitne uzatvorenej písomnej dohody o užívaní pozemkov), ktorý nemá s vecným bremenom zriadeným v prospech navrhovateľa nič spoločné. Z tohto osobitného právneho vzťahu medzi sťažovateľom ako prenajímateľom nebytových priestorov a vlastníkom predmetných parciel na jednej strane a nájomcom nebytových priestorov na strane druhej nemožno vo vzťahu k vlastníkovi parc. č. 509/3 a spoluvlastníkovi parc. č. 509/1 vyvodzovať žiadne práva a povinnosti. Naopak, táto dohoda svedčí o tom, že žiadne vecné bremeno prejazdu pre vlastníkov parc. č. 509/1 (z ktorého by prípadne odvodzoval právo prejazdu aj nájomník) neexistuje, a preto bolo nutné uzavrieť osobitnú dohodu umožňujúcu prejazd.

Extenzívny výklad obsahu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktorý si osvojili všeobecné súdy, je z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný a predstavuje nezákonný zásah do práva sťažovateľa vlastníť majetok. Samotný extenzívny výklad v prípade vecných bremien nemá v slovenskom právnom poriadku miesto, pričom v danom prípade bol navyše postavený ešte aj na irelevantných kritériách.

Vecné bremená vznikajú len zákonom taxatívne určenými spôsobmi a v prípade vecných bremien zriadených písomnou zmluvou sa práva zodpovedajúce vecným bremenám nadobúdajú vkladom do katastra nehnuteľností. Vecné bremená predstavujú vecné práva obmedzujúce vlastníka nehnuteľnosti v prospech niekoho iného tak, že vlastník je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať v prospech niekoho iného (§ 151n Občianskeho zákonníka), a na druhej strane, aké konkrétne práva má osoba oprávnená z vecného bremena, musí byť zmluvnými stranami presne a nepochybné

dohodnuté. Vzhľadom na charakter týchto práv zodpovedajúci vecným bremenám, ktoré zákonným spôsobom obmedzujú vlastníka nehnuteľnosti, nie je prípustný akýkoľvek extenzívny výklad obsahu týchto práv, ak tieto práva výslovne nevyplývajú z dohody zmluvných strán.

Okresný súd prekročil výkladové pravidlá, keď dospel k záverom, ktoré sú v rozpore s jazykovým znením dohody, v ktorej sa žiadne právo prejazdu neuvádza. V zmysle konštantnej civilnej judikatúry interpretácia obsahu právneho úkonu súdom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže nahrádzať alebo meniť prejavenu vôľu. Použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje vždy iba k tomu, aby obsah právneho úkonu, ktorý účastník realizoval, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase, keď bol úkon realizovaný.

Vzhľadom na už uvedené je sťažovateľ toho názoru, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nebola naplnená zákonná podmienka spočívajúca v existencii skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť právna ochrana, keďže právo prejazdu pre navrhovateľa z uzatvorenej dohody nevyplýva.

Sťažovateľ je tiež presvedčený, že nebola naplnená ani druhá zákonná podmienka na vydanie neodkladného opatrenia, a to existencia potreby neodkladne upraviť pomery medzi stranami.

Okresný súd sám konštatuje, že sťažovateľ minimálne od roku 2011 neumožňuje navrhovateľovi prejazd po jeho pozemkoch. Pritom táto otázka bola riešená aj v roku 2013 v rámci správneho súdnictva. Vzhľadom na uvedené časové obdobie je neprípustné, aby sa táto právna otázka riešila neodkladným opatrením, keďže daný právny a faktický stav tu existuje celý rad rokov. Nedošlo teda k vytvoreniu takého náhleho stavu, ktorý by nezniesol odklad a ktorý by si vyžadoval naliehavý a okamžitý zásah súdu. Ak navrhovateľovi daný faktický a právny stav nevyhovoval, potom bolo na ňom, aby inicioval riadne súdne konanie, v ktorom sa bude dožadovať určenia svojho práva.

Uznesením krajského súdu došlo k neadekvátnemu a neproporcionálnemu zásahu do práva sťažovateľa vlastníť majetok, ako aj do jeho práva na súdnu ochranu a na spravodlivé

súdne konanie. Sťažovateľ ako vlastník pozemkov, po ktorých má navrhovateľ záujem prechádzať motorovým vozidlom, bol uzneseniami všeobecných súdov bez riadneho a úplného posúdenia skutkového stavu veci náhle obmedzený neodkladným opatrením. Navyše on (a nie navrhovateľ) bol odkázaný podať žalobu vo veci samej, ktorej predmetom má byť určenie, že navrhovateľ nemá právo prejazdu. Za daných skutkových a právnych okolností neboli naplnené zákonné predpoklady na to, aby bol sťažovateľ vo svojom vlastníckom práve obmedzený neodkladným opatrením.

4. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. mája 2018, sp. zn. 18Co/71/2018, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31. mája 2018, sp. zn. 18Co/71/2018, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 390,50 € k rukám advokátskej kancelárie IURISTICO s. r. o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

5. Z uznesenia okresného súdu č. k. 8 C 4/2018-70 z 2. februára 2018 vyplýva, že sa ním sťažovateľovi uložila povinnosť zdržať sa zásahov do realizácie práv zodpovedajúcich vecnému bremenu zriadenému dohodou o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva z 15. mája 1998, ktoré sú zapísané na [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], ako právo prechodu cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5 vo vyznačenom rozsahu podľa geometrického plánu č. 3/98 v prospech vlastníkov parc. č. 509/3 a parc. č. 509/1, a to v takom rozsahu, aby bol vlastníkovi parc. č. 509/3 a spoluvlastníkovi parc. č. 509/1 umožnený nielen prechod, ale aj prejazd motorovými vozidlami cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5. Okrem toho bol sťažovateľ poučený o tom, že je oprávnený podať na okresnom

súde žalobu proti navrhovateľovi o určenie, že navrhovateľ nemá právo prejazdu cez parc. č. 509/4 a parc. č. 509/5.

Podľa názoru okresného súdu je návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný, lebo navrhovateľovi je v súčasnosti napriek existencii práva zodpovedajúceho vecnému bremenu znemožnený prístup motorovým vozidlom k jeho nehnuteľnosti, resp. k nehnuteľnosti, ktorej je podielovým spoluvlastníkom. Právo cesty v podobe prechodu a prejazdu bolo pritom navrhovateľom nerušene vykonávané a sťažovateľom akceptované od uzavretia dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v roku 1998 minimálne až do roku 2011, keď mal sťažovateľ začať realizovať prvé úkony smerujúce k jeho obmedzeniu.

6. Z uznesenia krajského súdu č. k. 18 Co 71/2018-152 z 31. mája 2018 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 4/2018-70 z 2. februára 2018.

Podľa názoru krajského súdu navrhovateľ preukázal právny vzťah k nehnuteľnostiam, ktoré sčasti výlučne a sčasti v podielovom spoluvlastníctve vlastní práve so sťažovateľom, ale tiež spôsob realizácie práva prechodu, ktorý sa riešil v roku 1998. Aj z odvolania sťažovateľa je zrejmé, že spor medzi stranami v otázke práva prejazdu sa vyhrotil koncom roku 2017, keď sa navrhovateľ opakovane dožadoval obnovenia stavu pred rokom 2011, dokedy bez problémov realizoval právo prechodu. Navrhovateľ predložil listinné dôkazy a osvedčil právny vzťah k uvedeným nehnuteľnostiam, a preto bolo na mieste nariadiť neodkladné nariadenie v rozsahu, ako o tom rozhodol okresný súd. Faktom je, že pomery medzi stranami, ktoré vyústili do neúnosnej situácie a potreby neodkladného opatrenia, vznikli bezprostredne pred podaním návrhu. Na tom nič nemení skutočnosť, že už od roku 2011 existovali medzi navrhovateľom a sťažovateľom spory.

Možno súhlasiť s argumentáciou navrhovateľa, podľa ktorej sa krajský súd v rámci správneho súdnictva (v konaní vedenom pod sp. zn. 3 S 63/2012) nezaoberal definitívne doriešenou otázkou rozsahu vecného bremena, pričom nešlo o konečné rozhodnutie, keďže krajský súd preskúmané rozhodnutie správneho orgánu zrušil, pričom sa vo svojich úvahách zaoberal aj otázkou práva prechodu peši a prejazdu motorovými vozidlami, ale tento moment nebol definitívne doriešený rozhodnutím, ktoré by znamenalo viazanosť

iného všeobecného súdu a povinnosť rešpektovať toto rozhodnutie, prípadne prekážku *rei iudicatae*.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia

označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. Sťažovateľ namieta, že medzi právom prechodu a právom prejazdu je zásadný rozdiel. Pokiaľ zmluvne bolo dohodnuté vecné bremeno zodpovedajúce právu prechodu (teda peši), nie je možné obsah tejto dohody vykladať extenzívne tak, že vzniklo aj právo prejazdu (motorovým vozidlom). Ďalej poukazuje na to, že neexistovala potreba neodkladne upraviť pomery medzi stranami, keď už okresný súd konštatuje, že sťažovateľ minimálne od roku 2011 neumožňuje navrhovateľovi prejazd po jeho pozemkoch. Nejde teda o náhlu, v blízkej minulosti vzniknutú situáciu.

13. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce

vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

14. Z pohľadu ústavného súdu sa javí ako rozhodujúce, že medzi stranami konania vedeného všeobecnými súdmi bolo nesporné, že právo cesty v podobe prechodu a prejazdu vykonával navrhovateľ nerušene od uzavretia dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v roku 1998 minimálne až do roku 2011, keď mal sťažovateľ začať realizovať prvé úkony smerujúce k jeho obmedzeniu. Z toho vychádzal aj okresný súd, pričom sťažovateľ túto skutočnosť v odvolacom konaní, ale ani v konaní vedenom ústavným súdom nijako nespochybňoval.

15. Ústavný súd je toho názoru, že už konštatovaná nesporná skutočnosť dostatočným spôsobom osvedčuje, že k nadobudnutiu práva prejazdu motorovým vozidlom ako vecného bremena mohlo dôjsť (aj) vydržaním tohto práva, ktoré bolo navrhovateľom nerušene vykonávané po dobu asi 13 rokov. Nejde a nemôže ísť samozrejme o konečný záver o tom, či k nadobudnutiu tohto vecného bremena vydržaním naozaj došlo, pretože takýto záver bude možné vysloviť až na základe žaloby, o možnosti podania ktorej bol sťažovateľ všeobecnými súdmi poučený.

16. V uvedenej súvislosti poukazuje ústavný súd aj na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené v jeho rozsudku sp. zn. 3 Cdo 147/2016 z 22. februára 2018. Vyplýva z neho, že od 1. januára 1992 nemôže dobrú vieru určitého subjektu v to, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu, zakladať zmluva, na základe ktorej nebol povolený vklad do katastra nehnuteľností. V danom prípade totiž k vkladu zmluvy, ktorou sa zriaďovalo právo zodpovedajúce vecnému bremenu, došlo.

17. Vzhľadom na toto konštatovanie sa nejaví ako potrebné posudzovať dôvodnosť argumentácie uvedenej v sťažnosti, keďže na odobrenie záverov všeobecných súdov postačujú už uvedené úvahy.

18. Pokiaľ ide o námietku neexistencie potreby neodkladne upraviť pomery medzi stranami, keďže už okresný súd konštatoval, že sťažovateľ minimálne od roku 2011

neumožňuje navrhovateľovi prejazd po jeho pozemkoch, v dôsledku čoho nešlo o náhlu, v blízkej minulosti vzniknutú situáciu, treba uviesť, že krajský súd poukazuje na odvolanie sťažovateľa, z ktorého je zrejmé, že spor medzi stranami v otázke práva prejazdu sa vyhrotil koncom roku 2017, keď sa navrhovateľ opakovane dožadoval obnovenia stavu spred roku 2011. Krajský súd preto dospel k záveru, že pomery medzi stranami, ktoré vyústili do neúnosnej situácie a potreby neodkladného opatrenia, vznikli bezprostredne pred podaním návrhu, na čom nič nemení skutočnosť, že už od roku 2011 existovali medzi navrhovateľom a sťažovateľom spory.

19. Treba zdôrazniť, že sťažovateľ v podanej sťažnosti na uvedenú argumentáciu krajského súdu nijako nereaguje, a teda s ňou nijako nepolemizuje, iba tvrdí, že išlo o stav trvajúci už od roku 2011. Za tohto stavu pri absencii relevantnej protiargumentácie zo strany sťažovateľa ústavný súd nemá dôvod zasiahnuť do záverov krajského súdu týkajúcich sa preukázania potreby neodkladnej úpravy pomerov.

20. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018